

**ВОЛОНТЕРСЬКИХ РУХ ЯК НАПРЯМ ВЗАЄМОДІЇ
ОРГАНІВ ВЛАДИ, БІЗНЕСУ ТА ГРОМАДЯН***НТУ «Дніпровська політехніка»***Петровська О.Д.****Науковий керівник: к.держ. упр., доц. Петренко О.С.**

Сьогодні Україна разом з суспільством проходить через складні перетворення, які значною мірою залежать від демократичної та злагодженої роботи публічної влади, територіальних громад, населення. Держава, має забезпечувати належні соціальні умови своїм громадян, гарантувати їм безпеку та захист, водночас із наданням можливості населенню інструментів для вирішення проблем самостійно через органи місцевого самоврядування та самоорганізації. Під час військових конфліктів система соціального забезпечення країни не завжди має достатньої спроможності захистити всі верстви населення і тому на допомогу приходить волонтерський рух.

Волонтерство в Україні несе масовий характер. Можна сказати, що це одна з форм прояву людяності серед громадян. Даний прояв небайдужості, не має якихось обмежень чи кордонів, він залежить виключно від людини та прикладених нею зусиль. У зв'язку з соціально-політичною ситуацією в нашій країні кількість громадян, які готові витратити власний час та ресурси на безоплатну соціальну активність значно зростає. І відповідно до цього волонтерський рух почав заповнювати собою, деякі державні механізми, які досить неефективно функціонували. Здебільшого волонтерські організації показують значно вищу ефективність та оперативність у забезпеченні військових підрозділів та добровольчих батальйонів амуніцією, провізією і медикаментами. [2]

Волонтерство – як прояв громадського суспільства, не є якимось новим явищем для України. На законодавчому рівні волонтерський рух закріплюється в таких базах, як: громадських організацій, неприбуткових державних організацій та установ, а також за ініціативою громадян, що не є членами громадських організацій. Долучитися до волонтерського руху може абсолютно кожен допомагаючи конкретними справами, допомагаючи власними знаннями та навичками, збором коштів, ресурсів та поширенням достовірної інформації про проведення таких зборів. Як і при виконанні будь-якої роботи волонтери мають дотримуватися закріплених прав та обов'язків. Відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність» волонтерство – визначається як добровільна неприбуткова соціально спрямована діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги (безоплатних робіт та послуг) [3]. А отже, будь-яка волонтерська діяльність є похідним проявом благодійності, що будується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності та неприбутковості. Вона не включає діяльність, що здійснюється на основі сімейних, дружніх чи сусідських відносин. Перелік основних напрямків волонтерської діяльності закріплений у законі та цей

перелік не є вичерпним дозволяються й інші напрями волонтерства, що не суперечать законам України.

Прикладом, соціальної ефективності волонтерського руху може слугувати Революція Гідності 2014 року, вона активізувала та згуртувала населення в першу чергу жителів міста Київ, які почали всіляко підтримувати протестувальників, надавати їм необхідні речі та готувати домашню їжу. Наступними стали волонтери, які допомагали облаштовувати польові кухні, намети. Також волонтерами можна вважати тих людей, які доєдналися до цього руху надаючи фахову допомогу, тобто медиків, юристів, а також психологів. Зокрема було створено багато ініціатив для допомоги постраждалим під час мітингів.

З початком війни на Донбасі та незаконною анексією Криму у 2014 році волонтери власними силами діставали всю необхідну амуніцію, від бронешлемів та теплові зорів, до білизни та шкарпеток. Після розпочатих бойових дій РФ у лютому 2022 року за приклад волонтерської активності можна взяти допомогу в евакуації мирного населення з зруйнованих міст Буча, Бородянка, Ізюм, Харків тощо [4]. Волонтерський центр, який цим займається працює просто цілодобово, вони змогли за короткий термін створити гарячу лінію, чат-бот за якими отримують заявки, що стосуються їжі, ліків та евакуації.

Саме гнучкі форми волонтерського руху дали можливість якісно, швидко та продуктивно виконати поставлені цілі, в обхід багатьох бюрократичних процедур. Але не дивлячись на всю привабливість волонтерства, як форми активізації населення місцеве самоврядування не дуже охоче залучає його, як ресурс. Саме воно може стати проміжною ланкою взаємодії між органами влади, бізнесом та ініціативними групами населення територіальних громад. Слід зазначити, що сьогодні в нашій державі почала налагоджувати такі комунікаційні канали, як приклад робочій візит Міністра у справах ветеранів України, яка зустрілася з представниками волонтерських організацій, які допомагають військовослужбовцям, добровольцям територіальної оборони та цивільному населенню, були обговоренні нагальні питання стосовно передачі гуманітарної допомоги, а також волонтерську роботу. На базі Молодіжного центру Дніпра в складі координаційного штабу волонтерів Дніпр відкрито перший в СпівДія Хаб, який займається гуманітарною та психологічною допомогою цивільному населенню [1]. Організований спільно з дніпровськими волонтерами-підприємцями він працює з понеділка по суботу. Для отримання допомоги потрібно заповнити заяву на сайті spivdiia.org.ua та обрати «потребу допомоги». На даний момент кожен охочий може допомогти.

Таким чином, волонтерський рух активізується саме в пік кризових ситуацій. Українці самостійно гуртуються навколо реальних суспільних викликів, добровільно, безкоштовно виконують роботу задля досягнення поставлених цілей. Можна констатувати той факт, що армія України, місцеві органи влади, особи, які зазнали внутрішнього або зовнішнього переміщення тримаються на підтримці волонтерів, а отже на підтримці народу. Воно закріплює серед населення такі явища, як гуманізм та альтруїзм, та також

спонукає нести відповідальність, не лише за себе, а й за своє безпосереднє оточення. У разі створення органами місцевої влади ефективної комунікації та співпраці з волонтерським рухом, створиться унікальний механізм вирішення соціальних проблем, та допоможе реалізовувати вже існуючі програми місцевого розвитку. А також співпраця з волонтерами дозволить підвищити довіру до органів влади, так як багатьох волонтерів місцеві жителі добре знають, адже звертались за допомогою саме до них коли потрібно було оперативно вирішувати питання.

Перелік посилань

1. Кабінет Міністрів України – Юлія Лапутіна у Дніпрі обговорила з волонтерами нагальні потреби добровольців ТрО та цивільного населення. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/news/yuliya-laputina-u-dnipri-obgovorila-z-volonterami-nagalni-potrebi-dobrovolciv-tro-ta-civilnogo-naselennya> (дата звернення: 18.04.2022).

2. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування /Карий О.І., Панас Я.В./ Асоціація міст України – Київ, ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 176 с.

3. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19 квітня 2011 № 3236-VI – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 15.04.2022).

4. Ресурс закінчується, допомоги потрібно все більше: як волонтери рятують життя у Харкові – Режим доступу : https://24tv.ua/resurs-zakinchuyetsya-dopomogi-potribno-vse-bilshe-yak-volonteri_n1948005 (дата звернення: 18.04.2022).